

Jumalateenistus Nõos P, 04.09.22 kell 11.00, 12. pühapäev *post Trinitatis*

Lektsioonid: 2Ms 4:10–12; Mk 7:31–37

Kooliminejate õnnistamise kõne: Mt 11:29

Pihikõne: Õp 8:27

Jutlus: 2Kr 3:4–6

Laulud: 203 (1–3); 61 (1–5, 6); 365 (1–3); 384 (1–4)

Niisugune usaldus Jumala vastu on meil aga Kristuse kaudu. Meie ei ole ju iseendast kõlblikud midagi lugema oma teeneks, just nagu oleks see meist endist, vaid meie kõlblikkus tuleb Jumalalt, kes on teinud meid kõlblikuks teenima uut lepingut, mitte kirjatähe, vaid Vaimu lepingut, sest kirjatäht suretab, aga Vaim teeb elavaks.

Tänase jumalateenistuse teema on meie kirikukalendri järgi „Jeesus – meie aitaja“.

Kes on aga see „meie“? Sest kui palju inimesi meie ümber paneb oma lootuse Jeesusele kui aitajale? Kes inimesi üleüldse elus aitavad? Eks igaüks teist saab neile küsimustele vastates mõelda oma elule, kuid mina saan seda teha oma elu perspektiivis.

Kindlasti on meil kõigil meie elus tarvis aitajat või abilist. Esiteks juba siis, kui oleme mingis mõttes nõdrad.

Kui siia ilma sünnime, siis on meil tarvis oma ema, veidi hiljem ka isa, laiemalt oma perekonda. Muidu me ei jääks ellu ega kasvaks täisväärtuslikuks ilmakodanikuks.

Kui hakkame omandama haridust, siis on meil tarvis teejuhti – õpetajat. Me ise oleme selles maailma kõigi teadmiste varamus veel algajad ja meil on tarvis teenäitajat. Tänapäeval oleme palunud Jumala õnnistust nii neile, kes kooliteele lähevad, kui ka neile, kes sel teekonnal teistele abi pakuvad – õpetajaile, lapsevanemaile, vanavanemaile, hooldajaile.

Kui läheme töötajana oma palka välja teenima, siis on meil tarvis abiks kogenud kolleege ja mõistvaid ülemusi. Muidu muutub meie tööelu psühholoogiliselt raskeks. Tänapäeval esimesel pühapäeval mõtleme eriliselt noortele õpetajatele, kellel oleks tarvis tuge nii vanemait kolleegidelt, õpilastelt, keda nad õpetavad, kui ka lastevanemait.

Nägin eile sotsiaalmeedias karikatuuri, millel oli kujutatud keegi, kes oli voodi alla pugunud ja nuttis seal: „Ma ei taha kooli!“ Ja siis oli seal üks mees, kes vaatas voodi alla ja püüdis manitsevalt lohutada: „... aga sa oled ju õpetaja!“

On tore, kui abikaasad üksteist ka tööasjades toetavad, kuid koolis peaks õpetajaile abi tulema ikkagi eelkõige kooli liikmeskonnalt endalt. Noori õpetajaid võib kooli meelitamisel motiveerida küll palgaga, kuid eelkõige peaks neile looma rohkem õigusi enda ja oma õppeaine eest seistes. Seda nii õpilaste kui nende vanemate ees.

Abikaasadest siiski veel. Abielu mõiste on aegade jooksul palju muutunud, kuid mehe ja naise vahelisest abisuhtest midagi sügavamalt ja pikaajalisemat pole suudetud välja mõelda. Juba 1Ms 2:18 ütleb Jumal: „Inimesel ei ole hea ükski olla; ma tahan teha temale abi, kes tema kohane on.“ Seega on mehe ja naise vaheline abistav liit Jumala poolt loomisest seatud ning seda ei asenda perekonnad, kus kumbki abielupool on enne kasvanud. Sest 1Ms 2:24 on öeldud: „Seepärast jätab mees maha oma isa ja ema ning hoiab oma naise poole, ja nemad on üks liha!“

Tänapäeval on levinud vabaabielu ja nn elukaaslus, kuid eelkirjeldatud mehe ja naise vahelisest abistavast liidust kindlamat abisuhet inimeste vahel pole.

Võib-olla nüüd keegi küsib, kuhu jääb sõprusuhe? Jah muidugi, on ka sõbrad. Piiblisti kõneldakse suurest sõprusest, nt Taaveti ja Joonatani vahel. Ja muidugi Jeesuse ja tema jüngrite vahel. Ka Paulus mõnab Rm 5:7: ehkki see on haruldane, tuleb siiski ette, et hea sõbra eest julgeb mõni isegi surra.

Püüdsin eelnevalt kirjeldada mõningaid abisuhteid inimese elus, ehkki – kordan veelkord – igaühel teist on sellega seoses kindlasti omi kogemusi ja kindlasti suudaksin ka mina leida selliseid suhteid veel ja veel. Nt jäi praegu täiesti mainimata ühiskondlik ja riiklik abi. Kuid need on minu hinnangul oma formaalsuses ikkagi sekundaarsed ega asenda kunagi täielikult ühe inimese pühendunud ja

pikaajalist abi teisele nii heas kui halvas.

Kuid nüüd tulen sellise olukorra vaatluse juurde, mil inimesele inimlikku abi polegi. Selliseid olukordi võib ette tulla, ehkki inimesed ümbritsevad meid kõikjal.

Nt inimene jääb vanaks ja vajab abi rohkem kui kunagi varem. Mis saab siis, kui tal pole enam ka sõpru ja isegi lähedasi, kes tema eest hoolitseksid? Siis astub esile ühiskondlik või riiklik abi, kuid see pole ju, nagu öeldud, ikkagi päris see, mida inimene Jumala loomingu väärt on.

Abi võib puududa ka sel juhul, kui inimene on oma mõtteviisis üksi ja tal pole mõttekaaslast. Sellise olukorra pakub meile tänane kirjakoht.

Apostel Paulus, kes on meie tänase kirjakohta autor, oli teatavasti suur misjonär, kes kuulutas evangeeliumi Jeesusest Kristusest väga paljudele inimestele väga suurel maa-alal. Antud juhul on tema kirja adressaatideks Korintose linna kristlased, kes on oma koguduse saanud tänu Pauluse tööle, kuid on hakanud tema missioonist kahtlema.

See on raske juhtum! Kujutlege, mida peab läbi elama inimene, kes on veennud inimesi selles, et Jeesus Kristus on Jumala Poeg, et Kristus päästab temasse uskujad kaduvusest igavesse ellu, ja rajanud ühtmoodi mõtlevaist inimestest koguduse. Kuid siis on koguduses, tõenäoliselt kellegi mahitusel, tekkinud usaldamatus koguduse asutaja suhtes ja tema pädevuses on hakatud kahtlema. Mida peab nüüd selline inimene tegema? Kas hakkama oma süüdistajaid enda poole võitma?

Paulus viimast igatahes tegema ei hakka. Ta ütleb meie kirjakohtale eelnevas salmides 2Kr 3:1j: „Kas jälle peame hakkama ennast soovitama? Või on meil vaja, nagu mõnel teisel, soovituskirju teie kätte või teie käest? Ei, teie ise olete meie kiri, kirjutatud meie südamesse, igale inimesele mõistetav ja loetav.“

Paulus tahab öelda, et ta ei kavatse hakata kedagi oma siginenud vastastest mingite uute soovituskirjade abil ümber veenma, vaid toetub sellele, mis on juba olemas, eksisteerivale Kristuse kogudusele kui tõsiasjale.

Ükskõik kui armetu välimuse ja viletsa kõnega on Paulus – just selles teda Korintose koguduses nüüd süüdistatakse –, kuid mitte keegi ei saa eitada, et kogudus on olemas ja tegutseb Korintose linnas. Ei saa eitada, et selle koguduse rajaja on Paulus, keda nüüd millegipärast süüdistatakse.

Kust siis ammutab täiesti üksi jäänud Paulus abi selles raskes olukorras? Loomulikult Jumalalt, mitte inimestelt! Kuid ta ütleb ka: „Niisugune usaldus Jumala vastu on meil aga Kristuse kaudu.“

Nii Pauluse olukorda arvestades kui ka meie endi ajastu kristlust silmas pidades on oluline rõhutada, et kristlaste usaldus Jumala vastu on alati läbi Kristuse. Jumalast kõnelevad ju kõik religioonid: judaism, islam, teatud mõttes ka ida usundid, erinevad loodususundid ja muud kristlusele lähenevad, Piiblit aluseks võtavad usundid. Kuid Jumalat tunnevad sügavamalt justnimelt kristlased. Sest milline muu jumal on patuse inimkonna peale halastanud, saanud inimeseks ja ohverdanud end patuse inimkonna eest?

Niisi paneb Paulus oma suures üksinduses ja raskes olukorras lootuse ainuüksi Jumala peale, kes on temale ja kogu inimkonnale abistava ja päästvana ilmunud Jeesuses Kristuses. Ja ta veenab teda umbusaldavat Korintose kogudust mitte oma annete, tarkuse ega oskustega, vaid ainuüksi sellega, et just talle on Jumal andnud ülesande kuulutada evangeeliumi käsu asemel.

Seda viimast tuleb nüüd veel selgitada. Meile tänapäeval jääb selline paatos, millega vastandatakse käsku ja evangeeliumi, üsna arusaamatuks. Evangeeliumi Jeesusest Kristusest võib ju kuulda igast kirikust ja paljudest meediakanalitest. Mis on selles siis nii erilist? Ja käsk: kes võib meid, vabu inimesi käskida?

Kuid mõelgem sellele olukorrale, milles oli Paulus. See oli judaistlik maailm, milles Jumalast mõeldi ainult Moosese käskude terminites. Kui te loete Vanast Testamendist teist kuni viiendat Moosese raamatut, näete ise, kui palju käsked ja keelde oli inimeste elu korraldamiseks antud. Ja ei tulnud kõne allagi, et keegi neist kõrvale hiilis, sest elu oli kogukondlik ja seda reguleerivaist käskudest kõrvalehoidmine ohustas kogukonna suhet Jumalaga. Selles kogukonnas pakkus abi ainult Moosese käsu täitmine, vastasel korral oli inimene abitu.

Paulus aga kuulutab alternatiivi, uut lepingut, nagu ta meie kirjakohtas ütleb. See uus leping pole mitte leping käskude täitmise alusel, mitte kirjatähe leping, vaid Vaimu leping. Sest kirjatäht, käsk suretab, aga evangeelium, Vaim teeb elavaks!

Niisiis pakub Paulus siin inimestele uut abi. Sedasama abi, mida tema saab oma üksildases olukorras tõenäoliselt peamiselt juudikristlastest koosneva Korintose koguduse umbusu vastu, pakub ta kõigile, kes on siiani elanud käsuorjuses.

Evangeelium on – meie tänase jutluse kontekstis väljendatuna – abi, mille Jumal annab usus Jeesusesse Kristusesse üksikisikule. Üksikisikule, kellel pole siin elus mitte mingit muud abi: ei lähedastelt, ligimestelt, ühiskonnalt ega riigilt.

Tõsi, see abi on inimesele antud siiski läbi teatud kogukonna, Kristuse koguduse, kus inimene leiab omasuguseid üksildasi inimesi. Ja koguduses kingitakse sellele üksildasele inimesele ootamatu abi ka koguduseliikmete kaudu.

Kokkuvõtteks. Olen eelnevas jutluses kirjeldanud mitmeid abisuhteid. Kuid ülim neist on abi, mille Jumal kingib inimesele usus Jeesusesse Kristusesse. Sest see abi ei lõpe. Siin elus väljendub see abi koguduse kaudu, pärast surma aga Püha Vaimu töö läbi, kes korraldab ihu ülestõusmist ja igavest elu!

Aamen.